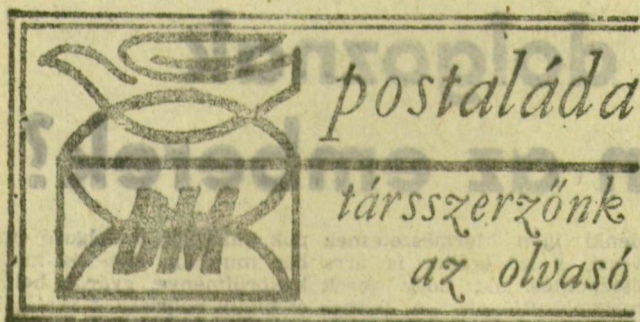

E heti Postaláda rovatunk összeállítását elolvassa, bizonyára lesznek, akik elégedetlenül teszik le a mai újságot. Ugyanis több olyan levél érkezett szerkesztőségünkbe, melyekre részletesen nem térünk ki az alábbi sorokban. Mert többször leírtuk már — most megint csak megismételjük —, lakástyűrésekben intézkedni nem vagyunk illetékesek, ahogyan a bíróság által kiszabott büntetésekkel sem szállhatunk vitába. A gyámhatóság határozatával ugyancsak nem pereskedhetünk — ennyit a Postaláda címére érkezett, s ezúttal részletesen nem ismertetett levelekről. Mai összeállításunkban egyébként ismét megtalálhatják olvasóink a mindenkor „slágereket”. Így szó esik egyebek között a közlekedés bűntörvényéről, a környezetünkért csúfító lomokról, a kiszáradó fákról és hírt adunk egy különlegesszámba menő élelmiszeripari termékről is.

Közlekedésről

Mielőtt levélíróink közlekedéssel kapcsolatos észrevételeiből válogatnánk, idézzünk egy dicsőretet. „Patics Miklósné” négy utastársával egyetemben a 80-as számú autóbusz vezetőjét illeti elismerő szavakkal. Az autóbuszsofőr ugyanis mindannyiszor igen figyelmes, ha kisgyermekes szülők és idős emberek szállnak fel járművére, ha kell, segít is nekik, hogy a lépcsőn fel tudjanak lépni.

Kevésbé öröndetes viszont, amiről *Pintér Jenő* olvasónk tájékoztat bennünket. „Lassan egy éve lesz, hogy a tarjánai VII-es ütem házait elkezdtek építeni. Azóta a József Attila sugárúton közlekedő villamos olyan csattogással jár, hogy reggel az első kocsi érkezésekor (hajnali fél 5 körül) a környéken mindenkit felébreszt. A géppuskaropogásra emlékeztető csattogás oka véleményem szerint, hogy a nemrég elkészült 712-es épület előtt a sín pár négy helyen eltört és a sínek között jókora hézag van. Úgy gondolom, hogy ez a közlekedés biztonságát is veszélyezteti.”

Judit Jánosné és még heten írták alá azt a levelet,

amely a Kombinát köz 7. szám alól érkezett szerkesztőségünkbe. Bár levélíróink sorából nem sikerült megnyugtatóan tisztázni, vajon mi köze az áthelyezett villamosmegállónak az utca járhatatlanságához, mégis lehetőséget adunk olvasóinknak arra, hogy közze tegyék panaszukat. Azt sémálmézik — főként az idősek és a kisgyermekes szülők nevében —, hogy az utca, melyben laknak, igen sáros, és víztócsákkal tarkított. Olvasóink úgy vélik, hogy néhány kocsi salakkal gondjukat orvosolni lehetne.

Szabó Sándor deszki olvasónk egy január 20-án, a községben történt baleset kapcsán írta meg észrevételeit. Levelében azt bizonygatja — s észrevételével mi is egyetértünk —, hogy az olajszállító autók s az egyéb teherszállító járművek sokszor olyan közel robognak el a kerékpárosok mellett, hogy a biciklisek közül sokan megijednek, s a kerekek alá zuhannak. Valóban igaza van olvasónknak: annak, aki a közlekedésben bármilyen járművel részt vesz, nemcsak magára, de mások testi épségére is vigyázni kell.

Környezetünk védelmében

Központ Imréné olvasónk az Óthalom utca 1. szám alatt lakik, a Városgazdálkodási Vállalat korportjának közelében. Mint írja, az Óthalom utca mindkét oldalán sorfalat képeznek a vállalat különféle kocsijai, s így az úttesten alig lehet bekanyarodni, azaz végigmenni. Ráadásul a járművek indítása akkora zajjal jár, hogy arra a közelben lakók majd mindegyike felriad. Bosszúságukat még csak tetézi, hogy az utcán konténereket is tárolnak, s ez ugyan csak elcsúfítja a környezetet. Levélírónk bizonyára nincs egyedül gondjával, ám a Városgazdálkodási Vállalatnak is rég óhajtott vágya, hogy minél előbb új telephelyre költözhessen, s kielégítő megoldást találjon a járművek tárolására. Addig is, amíg jelenlegi helyükről egy új telephelyre elköltöznének, nem tudnak, nevükben a panaszosok megértését, az arra lakók türelmét kérjük.

Talán lesz kertész, aki válasszol *Mácsai Lajosné* Gólya utca 20. szám alatti olvasónk szerkesztőségünkbe küldött levelére. Olvasónk a környezetvédelem érdekében, a fákért fogott tollat. Mint írja, az utcákon ismét megkezdtek a fák nyésését. Tapasztalata szerint ezt a munkát nem mindig végzik kellő hozzáértéssel, ugyanis a metszés után több fa kiszárad. Még azt is hozzáfűzi a leírtakhoz, hogy tudomása szerint a gömbakácok ágait nem szokták törzsre levágni.

Észrevételéhez nem sokat tudunk hozzátenni, ezért is jegyeztük meg levele kapcsán, hogy talán lesz, aki véleményét tud mondani a gömbakácok gondozásáról. Mindenesetre meg kell jelezniük, hogy a fákat a Városgazdálkodási Vállalat, azaz megbízottjának hozzáértő szakemberei nyelik, metszik a városban, s ha netán mégis kiszáradnak, annak talán az is oka lehet, hogy a fák ágait sokan letördelik, a kis cseméket nem egyszer ki is rángatják. Véleményünk szerint a környék lakói is tehetnek azért, hogy a város díszítésére ültetett fák szépen fejlődjenek.

„Öröndetes jelenségnek vagyunk tanúi az utóbbi években. Szépül és gyarapszik városunk, új és felújított építményekkel. Örömmel azonban gyakran elrontja, amikor azt látjuk, hogy egy-egy építkezés befejeztével törmelék, szeméthyeg, építkezési anyagmaradvány csúfítja el a környezetet hosszú hónapokon, nem egyszer éveken át. Úgy gondolom, a közterület személtárolónak minősítésénél, vagy a járdák szennyezettségét illetően egy kis szigor biztosan segítené. De bíróságok nélkül is van arra mód és lehetőség, hogy az építő az általa létrehozott szeméti- és törmelékhegyet, a felvonulási- és levonulási költségkérőten belül el is tüntesse” — írja B. L., akinek soraival természetesen egyetértünk.

Sorokban

„Nemrég emlékeztünk meg Dankó Pista, a híres nótaszerző évfordulójáról. Igen jóleső érzés volt, hogy ország-világ előtt bebizonyosodott, szülővárosra nem feledkezett meg róla. S mert nem minden város díszkedhet zeneszerzővel, ezért javasolom, hogy Huszka Jenőnek — aki ugyancsak igen közkedvelt és elismert a szegedi körben — állítsanak szobrot a város. Jó alkalomnak kívánkozna erre a nagyszínház újjáépítése” — írja Nagy József olvasónk.

Nemrégiben szóvá tettük lapunk hasábjain, hogy a Móra-parkból az eszperantó feliratos díszkő mellől hiányzik az 1974-ben elültetett békefa. *Polyák István*, a megyei eszperantó bizottság titkára arról tudósít minket levelében, hogy az eszperantisták, amint azt az idő meg-

engedi, ásót ragadnak, s újra elültetik a fát. Remélik, hogy az emlékfá (helyettesítő) tavasszal már együtt zöldül a park többi fáival.

Vaskó Józsefné petőfitelepi olvasónk fölháborodott hangú levelet küldött Postaláda rovatunk címére. Bosszankodásának az az oka, hogy két kisgyereket kora hajnalban (már fél 5-kor) kénytelen felébreszteni, hogy időben beérjen velük az újszegedi óvodába. Olvasónk reggel háromnegyed 6-kor kezd a munkát, ezért kell a gyerekekkel ilyen korán elindulnia otthonról. Elégedetlenségét megértjük, valóban csak sajnálni lehet azokat a szülőket — és persze a gyerekeket —, akik már kora hajnalban a zsúfolt buszokon törődnek, hogy az óvodába érjenek. Ám az is köztudott, hogy az óvodai,

esetleg valami ruhaneműt, ágyneműt a romok közül? Természetesen emberi kíváncsiság.

Berendezkedett tehát a visszamaradt lakosság a vízi életre. Ebben a tépálakkal egy kenyérre jutott a város. Ok is ide húzódtak, de ők még olyat is tudtak, amilyet Szeged soha azelőtt nem látott! Olyanféle képpen építettek házaikat a halászberekek, hogy mintegy tutajon állottak, s ha a falak földjét kimosta is a víz, a faváz megmaradt és ennek nagy hasznát látták, amikor újra kellett rakni a családi fészket.

Ezernyi ember zsúfolódott össze az egykori vár fokán is. A hideg ellen hatalmas máglyákat raktak és annál melegedtek, szarították nedves gúncikat, kimentek ingóságait. Itt az volt a baj, hogy a várban a közös hadsereg volt az úr — s nemely tiszt valóban azt gondolta, az összereseglett, ázott, szerencsétlen tömeg is a hadseregbe tartozik, s olyan pedantériára akarta szoktatni a népet, akár az újoncokat. Nagy szerencséjükre aztán meg is hozták a legkeményebb tisztúrnak a nyugdíjaztatási parancsot.

Megint külön világ volt a vasúti töltésen rekedtek. A menekülők beköltöztek a vagonokba, s az ölet meg az alsóvárosi szerzeteseknek is megtetszett. Egy vagon tüstént berendeztek hivatalnak, s innen végeztek az egyházi igazgatást, még anyakönyvet is vezettek és kereszteltek is a vész alatt. Egy nagy szigetet alkotott a Zsótér-ház, melynek lába ugyan kétféle méterben volt, termelben azonban közel háromszor ember csinált magának hajlékot. Itt azonban csak három napig tartott a vízfogság, azután elszállították őket biztonságosabb helyekre.

Az ilyen „intézményes” szállások mellett néhányan kockázatos megoldást választottak. „Istenkísértés az, mily házakban laknak itt emberek — olvasom az egyik korabeli folyóirattól. — A tető csikorga a szélben, minden pillanatban összedőlhet, s maga alá temetheti lakóit. Azok jól tudják, s nem mozdulnak.”

Az ittmáradottak élni akarására jellemző, hogy a Szegedi Napló március 19-én újra megjelent; három nappal a pusztulás után a szárazon maradt területen megtartották a hetivásárt; az Oskola utcában kinyitottak a boltok, és divatújkák helyett szalonját, húst meg tarhonyt árultak. Egy-egy boltban két kereskedő is megért békességben. Még úgyvélí iroda is nyílt.

Ahol ennyi ember megmaradt a pusztulás helyszínén — kell ott kocsmának is, meg időnként jók dnyok is lenni. Leírják a szemtanúk, hogy a nagy ijedelem után, pláne másnap már tamburázást is lehetett hallani, s előkerültek a cigányzenészek is. De még vízi csárda is nyílt, amely a

Évfordulóra

Móra Ferenc halálának Egyidejűleg megemlítem, 45. évfordulójára elküldöm hogy Móra Ferencre vonatkozóan elég szép gyűjteményem van, így többek között több levele, amelyet nagyapámnak, Móra évfordulóján ez nagyon Istvánnak írt — írja dr. aktuális lenne a Szegedi Móra Bertalan Sopronból, Napló örökösének, a Dél- a Május 1. tér 43. szám magyarországnak is a közlésre.

Aranykoporsó

Móra Ferenc emlékének

A Nap sütött. A szél meg jajgatott...
A szép Tiszára ráfagyott a bánat.
Sírtak a bokrok, utcák és a házak,
Mikor becsukták a te ablakod,
Amilyen át úgy hívtad a Napot...

A Nap sütött. A szél meg jajgatott,
Mikor a százezernyi néma ember
Jajt és könnyeket virágoz szemmel
Aranykoporsód mögött ballagott.
Becsuktak akkor egy kis ablakot...

A Nap sütött. S a lány homok
Kitérte érted ősi szent ölet...
A csend, a béke úgy borult föled,
Mint régen váró, hívó orvosok.
Hívtak a kun és avar zsoldosok.

Aranykoporsód mindazóta őrzöm.
Aranyszivred teszem a kezem,
Es véreidnek ajkán üzenem:
Tavaszon, télen, nyáron, hosszú őszön
Keresünk téged a búzamezőkön...

Móra László

bölcsődei férőhelyek száma igencsak korlátozott, sok kisgyermeknek nem is jut hely ezekben az intézményekben. Azt javasoljuk levélíróinknak, hogy érdeklődjen néhány közeli óvodában, hátha talál olyan szülőt, aki költözés, vagy egyéb ok miatt cserélni kívánja a helyét. Válaszként röviden: alsó korhatár a 18. életév, feltétel a nyolc általános elvégzése, s a büntetlen előélet. Ha olvasónk mindenáron vadász szeretne lenni, vegye fel a kapcsolatot a megye valamelyik vadász-társaságával.

Egérfogó

Miután sok szó esik mostanában a termékszerkezet átalakításáról, nem is olyan meglepő, hogy az a sörpalackozó vállalat, amelyik a Csillag téri ABC-nek szállít, mostanában egérfogókkal bővítette termékcsaládját. Olvasónk se lepődjenek meg, a múlt szombaton vásárolt kobányai világos egyúttal egérfogó is szolgált. Mus musculust — azaz egeret — eddig jobbra spirítuszban tárolták, hála hát a kezdemé-

nyező kedvű palackozónak, hogy kikísérletet az újszerű megőrzési formát. Kíváncsi, hogy kapják meg ezért a KOJAL, a KERMI és az Antialkoholista Liga „köszönnövelét”, — írja Kulcsár József olvasónk, aki az inkriminált sörösvéget be is hozta szerkesztőségünkbe. Az ügyben érdekeltek — ha akarják — meg is tekinthetik a „különleges” palackozást.

Összeállította:
Ladányi Zsuzsa

SZ.
SIMON
ISTVÁN:

14.

Nagy vizek krónikája

„Velencei élet...”

Hogy mennyien ittmáradtak, mindjárt bizonyíthatjuk egy „árvízi hajóssal”, Lázár Györggyel: „A lakók, csónakok és tutajok százaai jártak a várost elborító víztükörön. Pedig az apadás oly csekélyke volt, hogy a vízbetörés után két hét kellett hozzá, míg az egyik újság jelenthette boldogan: „Be lehet már menni szárazon a postahivatalba s a menekült néppel megrakott főreáliskola épületébe; ma utat készítették a távirda helyiségéhez is az Iskola utcában...” Ebben az időben kellett megbarátkoznia az ittmáradottak közvéleményének egy igen érdekes szócínálmánnyal is. Ez volt a lábtó, melynek szerkezetével pontosan megismerkedhetünk dr. Szabó László könyvéből. Levert karókra pallódesszakkat szögeztek — ez volt egnek az összes tudomány. De a sarkokon, az elfordulásoknál a lakóknak nem lehetett elzárni az útjukat — újabb lelemény kellett hát. Kapus nyitogatta a pallódesszka ideiglenesen rögzített darabját! Így aztán kézenfekvő volt a hasonlat: „Ami Szegedből megmaradt, hasonlított Velencéhez.”

A vár tele volt sátrakkal, a Tisza-töltés szinte Tápéig barakkokkal. Ezeket a menekültek maguk rakosgatták össze, vízből kifogott gerendákból, ajtókból, deszkadarabokból saját leleménnyel, különben a márciusi istenhídege elűldözte volna őket. Igen sokan átmentek ugyan a védett újszegedi oldalra a hajóhídon — de ott aztán lecsúszkáltak a hatóságilag épített barakkokban. Nem volt ott föltétlenül bíbcs magatartás, mert néhány kisgyermek, miután a vizet átvéselte, itt szerzett betegség áldozata lett, de a ragaszkodásnak föltétlen beszélés jele

Hogy is gondolhatta volna különben a szegedi polgár, hogy meglesse, letebb van-e már a víz a Laudon utcában? Ki lehet-e már pányv. zni valami erősebb fához az el nem sodor. háztetőt? „Ajon, szégyény kutyá föl tudott-e kapaszkodni valahová a ngy ijedelemben? Ki lehetne-e piszkálni

Szegedi Napló szerint így festett: „Hát ez a csárda bizony kényelmesen hely és valaha csak egyszerű házföld volt, de Szegeden annyira fölívte az isten a házfedelek dolgát, hogy kirúgatván alóluk a házat, megtette őket földszinti (vagyis inkább vízszinti) helyiségeknek... leült a víz színére és német flegmával várta, mi fog történni? Hát úgy történt, hogy Csikós uram kivette árendába a nagyhivatású házfödelet, összevert körülötte lápokát, azokat odaerősítette a fákhöz, asztalokat rakott a lápokra s megvolt a vízi csárda.” Látogatták is — főként az úri köznység — több csónakokkal, mert jó bort mértek benne.

A fiákeresek sem mentek a szomszédba egy kis leleményért. Ok pedig vízi konfliktusokat eskábáltak, s hozták-vitték a népet. Később akkora „ipar” lett ebből, hogy meg is számolták a járgányokat és tarifájakat is hivatalból állapították meg.

A gyerekek is kezdték föltalálni magukat az új helyzetben. Egyik forrás szerint május 23-én a Széchenyi téren pecéztek. Azért maradt emlékezetes a dátum, mert baleset történt: egyikük beleesett a másfél méteres vízbe, s pajtásai alig tudták kimenteni. Zsákmányukról nem írunk ugyan semmit, annál inkább emlegeti a Szegedi Napló a szatymazi szőlők halászeit, akik „egy órai időzés alatt hét-nyolc fontos potykákat fogdostak ki a vízből”.

Az ittmáradottak ellátásáról szervezeten gondoskodtak, élelemmel rendesen ellátták őket. Nem is az ennivalóval volt baj — hanem a vízzel. Itt egész városrészek szoktak hozzá a Tisza-vízre és esküdtek is rá, hanem most maszat volt az egész, tele állathullákkal, de még a folyóban lezúduló víz is piszkosan, zavarosan hengergette magával az iszapot és a gázt. Két merítőhelyet kellett kijelölnie a hatóságnak, mert a nép nem fogadott szót annak az intelemnek, hogy „igyek ásványvizet”. S élelmet is mindinkább kcsúsgélt magának a nép, ahogyan a víz kezdett lemenni, a sekélyesekben csak-csak megfogták a halacsákat meg a csíkot, összeszedgették a tömegtelen visszamaradt rákot, s minden tilalom hiábavaló volt: megfőzték s megették. Mégpedig a csíkot leginkább, ki tudja, honnan szerzett savanyú káposztában főzve, jó tejfölösen.

Ezért, ezekért írhatta le Kulinyi Zsigmond: „Ahol elvezett Szeged, ott kezdődött a föltámadása, már az elsőledés arányában és menetében, már abban, hogy az elszüllyedt városhoz közel, közelebb és legközelebb eső pontokot kerestek fel a legnagyobb tömegek, várva és vigyázva a legelső alkalomra, hogy megjelenhessenek visszafoglalni a munka és szorgalom terét, melyet tőlük a víz egy időre elhódított.”

(Folytatjuk.)